

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Первинна військово-професійна підготовка»
циклу професійної обов'язкової підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 053 «Психологія»
за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
мова навчання українська

Рекомендовано кафедрою
спеціальної та фізичної підготовки
на: 2023-2024 навчальний рік
Протокол від «17» серпня 2023 року № 1

«Силабус розроблено згідно робочої програми
навчальної дисципліни «Первинна професійно-військова підготовка»

2023 рік

Вступ

В умовах сучасності та сьогодення, під час військових конфліктів актуальними стають тематичні побудови предметів, де розглядаються військові місцезнаходження, навігація та переміщення, що величезною мірою залежать від точних топографічних даних. Топографічні карти та аерофотознімки надають важливу інформацію для навігації в незнайомій місцевості. Також не малу важливість становить питання евакуації особового складу та допомозі цивільному населенню у передислокації до більш безпечного місця.

Топографічні дані допомагають усім військовим формуванням планувати операції, визначати найефективніші шляхи для переміщення особового складу та визначати оптимальні місця для розташування об'єктів інфраструктури. Також такі дані дозволяють визначити ландшафтні особливості та перешкоди на шляху, такі як річки, гори, ліси тощо, що важливо при зборі розвідувальної інформації та укриття особового складу при повітряних загрозах.

Топографічна інформація допомагає точно прицілювати артилерію та визначати місця для розташування артилерійських груп та вогневих позицій.

Знання топографічних даних важливо для військового планування та розвідування, щоб забезпечити успішність військових операцій та зменшити втрати.

Знання і навички у використанні різних видів зброї допомагають збільшити ефективність захисту від нападу ворога, обізнаності особового складу у військовій справі та надає базові можливості до використання можливих засобів захисту. Особи які вільно володіють зброєю, можуть бути більш точними та ефективними у веденні бою, та психологічно стійкішими під час бойових дій. У ситуаціях, де відстань від ворога дуже коротка, рукопашний бій є останньою лінією оборони. Тому особлива увага приділяється вивченню рукопашного бою в умовах ведення бойових дій.

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Первинна військово-професійна підготовка» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти. Застосовують для правильного і безпечної поводження із стрілецькою зброєю, орієнтуванню на місцевості, поводження з вибухонебезпечними пристроями та речовинами, використання індивідуальних та колективних засобів захисту, приладів радіаційної, хімічної та біологічної розвідки, професійно-психологічної підготовки в екстремальних умовах, використання медичних навичок на полі бою, для застосування рукопашного бою в умовах бойових дій.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння правилами безпечної поводження зі стрілецькою зброєю, вибухонебезпечними предметами та речовинами, виконання заходів захисту підрозділів цивільного захисту та населення в умовах радіоактивного, хімічного та біологічного забруднення, користування приладами радіаційної та хімічної розвідки, засобами індивідуального та колективного захисту, основами рукопашного бою,

психологічного забезпечення в екстремальних умовах, тактичною медичною.

Набуті знання дозволять орієнтуватися на місцевості, пересуватися на ній за азимутом та за допомогою карти вдень і вночі; готовати карту до роботи, складати схеми (плани); організовувати дії в умовах зараження радіоактивними, отруйними та небезпечними хімічними речовинами; розраховувати глибину можливого забруднення, площу та ступінь забруднення внаслідок викиду небезпечних хімічних речовин; прогнозувати наслідки радіаційного та хімічного зараження; здійснювати оцінку та прогнозування обстановки в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру в мирний та воєнний час, ефективно взаємодіяти у групі, допомогати під вогнем у секторі обстрілу та на полі бою у секторі укриття, використовувати прийоми рукопашного бою.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Шаріпова Дарія Сергіївна, доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат психологічних наук
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Олексія Панченка, 13, спортивний комплекс, кабінет № 205а. Номер телефону:
E-mail	Шаріпова Дарія < Sharipova.Dariia@chipb.org.in >
Наукові інтереси*	-
Професійні здібності*	-

Загальна інформація	Черниш Роман Анатолійович, доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Олексія Панченка, 13, спортивний комплекс, кабінет № 205а. Номер телефону:
E-mail	
Наукові інтереси*	-
Професійні здібності*	-

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Практичні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Інституту(<http://chipb.ddns.net/distance/schedule>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в аудиторії 205а (СОК). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення навчальної дисципліни: це отримання необхідних первинних знань та навичок із загальновійськової підготовки, а також підвищення готовності до самостійного виконання обов'язків при несенні служби здобувачами вищої освіти та працівниками закладів вищої освіти, які належать до сфери управління МВС.

Насамперед вивчення даної дисципліни допоможе формуванню психологочної готовності до виконання службових завдань в екстремальних ситуаціях, опанування необхідними військовими знаннями, вироблення навичок дій у загальновійськовому бою. Основна увага приділяється питанням загальної тактики, вивчення яких здійснюється в комплексі з іншими навчальними темами та дисциплінами.

Під час загальновійськової підготовки вивчаються фізичні, морально-ділові, психологічні, організаторські та інші якості здобувачів вищої освіти.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- основ психофізіологічних процесів, які відбуваються в організмі людини в екстремальних (бойових) умовах;
- психологічні аспекти виконання службово-бойових та професійних завдань;
- прийоми та правила саморегуляції психоемоційного стану, першої психологічної допомоги (самодопомоги);
- обов'язки бійця в бою, прийоми і способи дій у різних видах бою;
- способи пересування бійця в бою;
- способи подолання різних перешкод під вогнем противника;
- способи дій бійця на марші та при розташуванні на місці.
- призначення та порядок застосування шанцевого інструмента;
- призначення, характеристики, основні елементи та послідовність обладнання одиночного окопу;
- призначення, характеристики, основні елементи та послідовність улаштування польових житлових споруд;
- загальних понять з питань інженерного забезпечення та заходів безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів і речовин та роботи з ними;
- види інженерних вибухонебезпечних предметів;
- заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю та боєприпасами;
- призначення, бойові властивості, тактико-технічні характеристики та будову автоматів Калашникова;
- основні поняття та визначення балістики, порядок їх урахування під час підготовки до стрільби;
- правила стрільби зі стрілецької зброї по нерухомих цілях;
- загальну будову призначення та правила експлуатації ручного протитанкового гранатомету РПГ-7;

- загальну будову призначення та правила експлуатації автоматичного станкового гранатомету АГС-17;
- загальну будову призначення та правила експлуатації снайперської гвинтівки UR-10;
- правила особистої та загальної гігієни;
- найбільш характерні причини та ознаки гострих отруєнь і вражень, що вимагають надання невідкладної медичної допомоги;
- порядок і способи надання першої медичної допомоги пораненим та враженим;
- призначення, ТТХ, правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону;
- типи установлення зв'язку, правила роботи та ведення обміну інформацією.
- мету, загальні і спеціальні задачі спеціальної фізичної підготовки;
- основи проведення всіх форм фізичної підготовки;
- засоби регулювання фізичного навантаження при виконанні фізичних вправ;
- засоби, форми та порядок організації фізичної та спеціальної фізичної підготовки;
- різновидів і тактичних властивості місцевості, їх вплив на дії підрозділів при виконанні службових завдань;
- номенклатури топографічних карт, системи координат, визначення по карті прямокутних та географічних координат;
- основних способів орієнтування на місцевості, визначення відстаней, протяжність маршрутів;
- основні способи орієнтування на місцевості без карти;
- основні поняття про зброю масового ураження та наслідки руйнувань (аварій) радіаційно та хімічно небезпечних об'єктів;
- склад, призначення загальновійськового протигаза та загальновійськового захисного комплекта;
- порядок виконання нормативів із РХБ захисту;
- організації виконання основних завдань радіаційного, хімічного та біологічного захисту в надзвичайних ситуаціях;
- класифікації, основних властивостей токсичних хімічних і біологічних речовин, засобів і способів захисту від них;
- вражаючі фактори ядерного вибуху, їх характеристики та захист від вражаючих факторів;
- особливості та технології використання внутрішньоядерної енергії;
- класифікації дозиметричних приладів, методів та технічних засобів радіаційної, хімічної та біологічної розвідки і дозиметричного контролю;
- методів розрахунку щодо прогнозування наслідків радіаційного та хімічного зараження.

уміння/навички:

- адаптуватися до умов службово-бойової діяльності;

- надавати першу психологічну допомогу (самодопомогу) в екстремальних ситуаціях, швидко відновлювати власну психологічну готовність до подальших дій;
- виконувати обов'язки бійця під час підготовки до бою;
- вести розвідку місцевості та орієнтуватися на ній;
- обладнувати окопи для стрільби із стрілецької зброї і найпростіші фортифікаційні споруди;
- правильно вибирати місце обладнання одиночного окопу для стрільби із стрілецької зброї;
- забезпечити заходи безпеки під час проведення робіт з інженерного забезпечення при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин;
- улаштовувати польові споруди для розташування підрозділу з табельного наметного майна та місцевих матеріалів;
- влучно вести вогонь з автоматів по нерухомих цілях;
- здійснювати підготовку стрілецької зброї до стрільби та проводити її обслуговування;
- вести розвідку цілей спостереженням, визначати дальність до цілей та надавати цілевказівки;
- надавати першу медичну допомогу при пораненнях, кровоточах, отруєннях, травмах та інших ураженнях із використанням табельних засобів;
- вести службові переговори засобами зв'язку, виконувати вимоги радіомаскування та безпеки зв'язку;
- виконувати встановлені програмою вправи та дії з фізичного гартування;
- діяти в умовах зараження (забруднення) місцевості;
- радіоактивними, отруйними речовинами, практично користуватися засобами індивідуального захисту;
- практично здійснювати заходи захисту підрозділів цивільного захисту та населення в умовах радіоактивного, хімічного та біологічного забруднення;
- здійснювати оцінку та прогнозування обстановки в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру в мирний та воєнний час;
- практично користуватися приладами радіаційної та хімічної розвідки, засобами індивідуального та колективного захисту;
- діяти в умовах зараження радіоактивними, отруйними та небезпечними хімічними речовинами;
- розраховувати глибину можливого забруднення, площу та ступінь забруднення у наслідок викиду небезпечних хімічних речовин;
- прогнозувати наслідки радіаційного та хімічного зараження;
- читати топографічні карти та виконувати вимірювання з них, вміти давати цілевказання, визначити координати об'єктів (цілей) з карти і наносити їх на карту за координатами;
- орієнтуватися на місцевості, пересуватися на ній за азимутом та за допомогою карти вдень і вночі;
- упевнено орієнтуватися на місцевості без карти.

комунікацію:

- взаємодія з підлеглими при виконанні дій за призначенням;
- здатність до ефективної роботи в команді;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до особового складу;

відповідальність та автономію:

- відповідальність за прийняті рішення при виникненні нестандартизованих ситуацій;
- управління особовим складом при надзвичайних ситуацій, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна	обов'язкова професійна
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	2-й	2-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	3
- кількість модулів	2	2
- загальна кількість годин	90	90
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	18	2
- практичні заняття (годин)	26	2
- семінарські заняття (годин)	-	-
- лабораторні заняття (годин)	-	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-	-
- інші види заняття (годин)	-	-
- самостійна робота (годин)	46	86
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-	-
- підсумковий контроль	Диф. залік	Диф. залік

3. Передумови для вивчення дисципліни

За освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»:

Пререквізити: Історія та культура України. Домедична допомога в надзвичайних ситуаціях.

Постреквізити: Психофізіологія.

4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Екстремальна та кризова психологія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР 3
Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.	ПР 14
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 15
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР 17
Обирати та застосовувати спеціальне захисне спорядження та оснащення, прилади контролю безпеки під час рятування постраждалих в умовах надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.	ФР 27

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 4
Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	СК 11
Здатність здійснювати вибір та застосовувати системи, засоби забезпечення безпеки та захисту в умовах надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.	ФК 6

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА

Змістовний модуль 1.1. Основи тактичної та військової підготовки

Тема 1.1.1. Основи загальновійськового бою.

Основні риси загальновійськового бою. Види загальновійськового бою. Види вогню і маневрів у бою.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Тема 1.1.2. Дії бійця в бою.

Пересування на полі бою. Вибір та обладнання позиції для стрільби і місця для спостереження. Боротьба з танками та іншими броньованими машинами противника.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Змістовний модуль 1.2. Інженерна підготовка

Тема 3.1.1 Основи фортифікації.

Основні завдання фортифікаційного обладнання місцевості та класифікація фортифікаційних споруд. Порядок фортифікаційного обладнання позицій та районів.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Тема 3.1.2. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними. Вибухобезпека.

Вибухові суміші та речовини. Класифікація вибухових речовин. Основні властивості деяких вибухових речовин. Заходи безпеки при поводженні з ними.

Література: [Баз.: 1. Баз.: 1. Дод.: 11].

Змістовний модуль 1.3. Топографічне забезпечення

Тема 1.3.1. Орієнтування на місцевості без карти. Сучасні способи та засоби навігації.

Вибір та використання орієнтирів. Цілеуказування на місцевості. Способи визначення сторін горизонту. Способи визначення відстаней на місцевості.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 5,13. Дод.: 14].

Змістовний модуль 1.4. Радіаційний, хімічний, біологічний захист

Тема 1.4.1. Основні поняття про зброю масового ураження та наслідки руйнувань (аварій) радіаційно та хімічно небезпечних об'єктів. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними.

Види протигазів. Підготовка протигазу до експлуатації і перевірка правильності підбору протигаза. Правила користування протигазами, їх збереження. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу з одягання костюму ЗЗК.

Література: [Норм. док.: 1-3, 8. Баз.: 2,10. Дод.: 13, 16].

Змістовний модуль 1.5.1. Основи цифрового зв'язку

Тема 1.5.1. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону. Безпека зв'язку.

Інструкція з експлуатації УКХ радіостанції виробництва корпорації HARRIS RF-7850M-HH, RF-7800V-HH. Інструкція з експлуатації УКХ радіостанції виробництва корпорації HARRIS RF-7800V-VS511, RF-7800V-VS501. Характеристики переносних радіостанцій УКХ діапазону. Правила встановлення радіозв'язку і ведення радіообміну. Заходи безпеки при користуванні засобами радіозв'язку.

Література: [Баз.: 8. Доп.:1].

Змістовний модуль 1.6. Спеціальна фізична підготовка

Тема 1.6.1. Подолання перешкод. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги перешкод. Вивчення техніки подолання смуги перешкод у цілому.

Види смуги перешкод. Види перешкод і техніка їх долання. Організація заняття на смузі перешкод. Заходи безпеки.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Тема 1.6.2. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків.

Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Тема 1.6.3. Прискорене пересування. Вивчення техніки бігу на короткі, середні, довгі дистанції, по пересіченій місцевості.

Прискорене пересування та легка атлетика. Марш-кідок на 5 або 10 км у складі підрозділу. Варіанти перенесення зброї під час марш-кідка.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 2. Дод.: 2, 10].

Змістовний модуль 1.7. Вогнева підготовка

Тема 1.7.1. Заходи безпеки при поводженні зі збросю та боєприпасами. Екіпірування під час проведення стрільб.

Заходи безпеки під час проведення стрільб. Заходи безпеки під час перенесення та перевезення зброї. Заходи безпеки під час змащення та чищення зброї.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 4 . Дод.: 12, 15].

Тема 1.7.2. Матеріальна частина автоматів Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автоматів.

Загальна будова автомата Калашникова. Склад приладдя до АК. Тактико-технічні характеристики АК. Робота частин і механізмів АК.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 4 . Дод.: 12, 15].

Тема 1.7.3. Ведення вогню з автоматів за умовами вправ курсу стрільб.

Правильність прицілювання та виконання постілу з АК. Положення частин тіла при стрільбі.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 4 . Дод.: 12, 15].

Змістовний модуль 2.1. Професійно-психологічна підготовка

Тема 2.1.1 Психологічні особливості людини в екстремальних умовах.

Екстремальні ситуації. Психологічні особливості людини в екстремальних ситуаціях.

Література: [Норм. док.: 1, 7, 9. Баз.: 7, 9, 11, 12. Дод.: 4-8].

Тема 2.1.2. Ефективна комунікація та взаємодія у групі (Тімбілдінг).

Поняття ефективної комунікації. Взаємодія у групі.

Література: [Норм. док.: 1, 7, 9. Баз.: 7, 9, 11, 12. Дод.: 4-8].

Змістовний модуль 2.2. Тактична медицина

Тема 2.2.1 Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (АМВІ).

Роль тактичної медицини. Застосування індивідуального медичного оснащення.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 3, 16. Дод.: 3].

Тема 2.2.2. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Допомога на полі бою (у секторі укриття).

Порядок допомоги у секторі обстрілу. Надання медичної допомоги у секторі укриття.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 3, 16. Дод.: 3].

Тема 2.2.3. Серцево-судинні порушення. Види ушкоджень.

Види серцево-судинних порушень, способи допомоги.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 3, 16. Дод.: 3].

Тема 2.2.4 Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах. Послідовність надання медичної допомоги.

Порядок евакуації пораненого в укриття. Послідовність надання домедичної допомоги.

Література: [Норм. док.: 1. Баз.: 3, 16. Дод.: 3].

Підсумкова модульна робота 1

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	семінарські (практичні) заняття	самостійна робота	поточний контроль	
Модуль 1. Загальна військова підготовка						
Змістовий модуль 1.1. Основи тактичної та військової підготовки						
Тема 1.1.1. Основи загальновійськового бою	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Тема 1.1.2. Дії бійця в бою	5		2	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1.2. Інженерна підготовка						
Тема 1.2.1 Основи фортифікації	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Тема 1.2.2. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними. Вибухобезпека	5	-	2	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1.3. Топографічне забезпечення						
Тема 1.3.1. Орієнтування на місцевості без карти. Сучасні способи та засоби навігації	5	-	2	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Модуль 1.4. Радіаційний, хімічний, біологічний захист						
Тема 1.4.1. Основні поняття про зброю масового ураження та наслідки руйнувань (аварій) радіаційно та хімічно небезпечних об'єктів. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1.5. Основи цифрового зв'язку						
Тема 1.5.1. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону. Безпека зв'язку	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1.6. Спеціальна фізична підготовка						
Тема 1.6.1. Подолання перешкод. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги	3	-	2	1	письмові завдання, індивідуальна робота	

перешкод. Вивчення техніки подолання смуги перешкод у цілому					
Тема 1.6.2. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків	5	-	4	1	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 1.6.3. Прискорене пересування. Вивчення техніки бігу на короткі, середні, довгі дистанції, по пересічений місцевості	3	-	2	1	письмові завдання, індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.7. Вогнева підготовка					
Тема 1.7.1. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами. Екіпірування під час проведення стрільб	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 1.7.2. Матеріальна частина автоматів Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автоматів	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 1.7.3. Ведення вогню з автоматів за умовами вправ курсу стрільб	5	-	4	1	письмові завдання, індивідуальна робота
Змістовний модуль 2.1. Професійно-психологічна підготовка					
Тема 2.1.1. Психологічні особливості людини в екстремальних умовах	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 2.1.2. Ефективна комунікація та взаємодія у групі (Тімбліндінг)	6	-	4	2	письмові завдання, індивідуальна робота
Змістовний модуль 2.2. Тактична медицина					
Тема 2.2.1. Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (AMBI)	5	2	-	3	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 2.2.2. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Допомога на полі бою (у секторі укриття)	4	-	2	2	письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 2.2.3. Серцево-	5	2	-	3	письмові завдання,

судинні порушення. Види ушкоджень.					індивідуальна робота
Тема 2.2.4. Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах. Послідовність надання медичної допомоги	4	-	2	2	письмові завдання, індивідуальна робота
МКР	2	-	-	-	2
Разом за 2-й семестр	29	6	8	15	2
Разом за дисципліну	90	18	26	46	2

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма				
	Кількість годин				
	усього	лекції	семінарські (практичні) заняття	самостійна робота	поточний контроль
Модуль 1. Загальна військова підготовка					
Змістовний модуль 1.1. Основи тактичної та військової підготовки					
Тема 1.1.1. Основи загальновійськового бою	5	2	-	3	індивідуальна робота
Тема 1.1.2. Дії бійця в бою	5		-	5	індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.2. Інженерна підготовка					
Тема 1.2.1 Основи фортифікації	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 1.2.2. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними. Вибухобезпека	5	-	-	5	індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.3. Топографічне забезпечення					
Тема 1.3.1. Орієнтування на місцевості без карти. Сучасні способи та засоби навігації	5	-	2	3	індивідуальна робота
Модуль 1.4. Радіаційний, хімічний, біологічний захист					
Тема 1.4.1. Основні поняття про зброю масового ураження та наслідки руйнувань (аварій) радіаційно та хімічно небезпечних об'єктів. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними	5	-	-	5	індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.5. Основи цифрового зв'язку					

Тема 1.5.1. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону. Безпека зв'язку	5	-	-	5	індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.6. Спеціальна фізична підготовка					
Тема 1.6.1. Подолання перешкод. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги перешкод. Вивчення техніки подолання смуги перешкод у цілому	3	-	-	3	індивідуальна робота
Тема 1.6.2. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 1.6.3. Прискорене пересування. Вивчення техніки бігу на короткі, середні, довгі дистанції, по пересічений місцевості	3	-	-	3	індивідуальна робота
Змістовний модуль 1.7. Вогнева підготовка					
Тема 1.7.1. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами. Екіпірування під час проведення стрільб	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 1.7.2. Матеріальна частина автоматів Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автоматів	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 1.7.3. Ведення вогню з автоматів за умовами вправ курсу	5	-	-	5	індивідуальна робота

стрільб					
Разом за модулем 1	61	2	2		57
Змістовний модуль 2.1. Професійно-психологічна підготовка					
Тема 2.1.1. Психологічні особливості людини в екстремальних умовах	5	-	-	5	індивідуальна робота
Змістовний модуль 2.2. Тактична медицина					
Тема 2.2.1. Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (AMBI)	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 2.2.2. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Допомога на полі бою (у секторі укриття).	4	-	-	4	індивідуальна робота
Тема 2.2.3. Серцево-судинні порушення. Види ушкоджень.	5	-	-	5	індивідуальна робота
Тема 2.2.4. Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах. Послідовність надання медичної допомоги.	4	-	-	4	індивідуальна робота
Разом за модулем 2	29	-	-	29	
Разом за дисципліну	90	2	2	86	

Індивідуальні завдання (орієнтовна тематика індивідуальних завдань)

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у програмі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів викладені у методичних вказівках до виконання

індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія».

1. Дії бійця в бою.
2. Дисциплінарний статут служби цивільного захисту.
3. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги перешкод.
4. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них.
5. Техніка прийомів захватів, виведення з рівноваги та кидків.
6. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.
7. Зображення місцевості та вимірювання відстані і площ на топографічній карті.
8. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.
9. Прямокутні та географічні координати об'єктів.
10. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів.
11. Орієнтування на місцевості без карти.
12. Сучасні способи та засоби навігації.
13. Основи фортифікації.
14. Вибухові суміші та речовини.
15. Інженерні боєприпаси.
16. Заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю та боєприпасами.
17. Автомат Калашникова.
18. Психологічні особливості людини в екстремальних умовах.
19. Ефективна комунікація та взаємодія у групі (Тімбліндінг).
20. Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (АМВІ).
21. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Допомога на полі бою (у секторі укриття).
22. Серцево-судинні порушення. Види ушкоджень.
23. Еваکуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах.
Послідовність надання медичної допомоги.
24. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону.
25. Безпека зв'язку.

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті методом опитування, письмового тестового контролю, написанням рефератів, здаванням нормативів спеціальної фізичної підготовки особовим складом підрозділів здобувачів вищої освіти. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти виконують модульну роботу. Підсумкова форма контролю – диференційований залік.

Перелік рекомендованих завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА

Змістовний модуль 1.1. Основи тактичної та військової підготовки

Тема 1.1.1. Основи загальновійськового бою.

Тема 1.1.2. Дії бійця в бою.

Змістовний модуль 1.2. Інженерна підготовка

Тема 3.1.1 Основи фортифікації.

Тема 3.1.2. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними. Вибухобезпека.

Змістовний модуль 1.3. Топографічне забезпечення

Тема 1.3.1. Орієнтування на місцевості без карти. Сучасні способи та засоби навігації.

Змістовний модуль 1.4. Радіаційний, хімічний, біологічний захист

Тема 1.4.1. Основні поняття про зброю масового ураження та наслідки руйнувань (аварій) радіаційно та хімічно небезпечних об'єктів. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними.

Змістовний модуль 1.5.1. Основи цифрового зв'язку

Тема 1.5.1. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону. Безпека зв'язку.

Змістовний модуль 1.6. Спеціальна фізична підготовка

Тема 1.6.1. Подолання перешкод. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги перешкод. Вивчення техніки подолання смуги перешкод у цілому.

Тема 1.6.2. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків.

Тема 1.6.3. Прискорене пересування. Вивчення техніки бігу на короткі, середні, довгі дистанції, по пересіченій місцевості.

Змістовний модуль 1.7. Вогнева підготовка

Тема 1.7.1. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами. Екіпірування під час проведення стрільб

Тема 1.7.2. Матеріальна частина автоматів Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автоматів.

Тема 1.7.3. Ведення вогню з автоматів за умовами вправ курсу стрільб.

Змістовний модуль 2.1. Професійно-психологічна підготовка

Тема 2.1.1 Психологічні особливості людини в екстремальних умовах.

Тема 2.1.2. Ефективна комунікація та взаємодія у групі (Тімбліндінг).

Змістовний модуль 2.2. Тактична медицина

Тема 2.2.1 Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (АМВІ).

Тема 2.2.2. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Допомога на полі бою (у секторі укриття).

Тема 2.2.3. Серцево-судинні порушення. Види ушкоджень.

Тема 2.2.4 Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах. Послідовність надання медичної допомоги.

Перелік завдань для підготовки до заліку

1. Основи загальновійськового бою.
2. Дії бійця в бою.
3. Подолання перешкод.
4. Вивчення техніки подолання окремих елементів смуги перешкод.
5. Вивчення техніки подолання смуги перешкод у цілому.
6. Особливості рукопашного бою в умовах ведення бойових дій.
7. Вивчення стійок, пересувань, ударів руками, ногами та захисту від них.
8. Вивчення захватів, виведення з рівноваги, кидків.
9. Прискорене пересування.
10. Вивчення техніки бігу на короткі, середні, довгі дистанції, по пересіченій місцевості.
11. Орієнтування на місцевості без карти.
12. Сучасні способи та засоби навігації.
13. Суть орієнтування.
14. Дайте означення вибухової речовини.
15. Дайте означення термічного розкладання.
16. Дайте означення детонації.
17. Дайте означення вибухового горіння.
18. Охарактеризуйте види вибуху.
19. Дайте означення поняття ініціювання. Способи ініціювання.
20. Характеристики вибухових речовин.
21. Дайте означення чутливості вибухової речовини.

22. Дайте означення бризантності вибухової речовини.
23. Дайте означення фугасності (працездатності) вибухової речовини.
24. Поняття енергії (теплоти) вибухового перетворення.
25. Класифікація вибухових речовин.
26. Класифікація ініціюючих вибухових речовин.
27. Класифікація бризантних вибухових речовин.
28. Класифікація металіні вибухових речовин.
29. Основні властивості грумучої ртуті.
30. Основні властивості ТНРСу.
31. Основні властивості азиду свинцю.
32. Основні властивості тротилу.
33. Основні властивості гексогену.
34. Основні властивості ТЕНу.
35. Основні властивості тетрилу.
36. Основні властивості ПВР-4.
37. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.
38. Вибухові речовини, що застосовуються у народному господарстві.
39. Порядок збереження вибухонебезпечних пристройів та речовин.
40. Режими збереження боєприпасів.
41. Правила перевезення вибухових речовин та засобів підриву. Заходи безпеки.
- Заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю. Категоричні заборони при поводженні із зброєю.
42. Заходи безпеки при вивчені матеріальної частини зброї.
43. Заходи безпеки при чищенні зброї. Категоричні заборони при чищенні зброї.
44. Заходи безпеки перевезення та перенесення зброї. Категоричні заборони перевезення та перенесення зброї.
45. Заходи безпеки при несенні служби зі зброєю. Порядок заряджання та розряджання зброї.
46. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб.
47. Команди, які подаються для дозволу ведення вогню та для припинення вогню при проведенні навчально-тренувальних стрільб. Випадки припинення стрільби самостійно. Категоричні заборони без команди керівника стрільб.
48. Тактико-технічні характеристики 5,45 мм автомата Калашникова (АК-74).
49. Основні частини автомата Калашникова та їх призначення.
50. Призначення ударно-спускового механізму автомата Калашникова.
51. Взаємодія частин і механізмів автомата Калашникова при пострілі.
52. Склад приладдя до автомата Калашникова.
53. Види можливих затримок при стрільбі з автомата Калашникова та способи їх усунення.
54. Порядок приведення автомата Калашникова до нормального бою.
55. Психологічні особливості людини в екстремальних умовах.
56. Ефективна комунікація та взаємодія у групі (Тімблілдінг).
57. Поняття про тактичну медицину. Засоби індивідуального медичного оснащення (AMB).

58. Допомога під вогнем (у секторі обстрілу).
59. Допомога на полі бою (у секторі укриття).
60. Серцево-судинні порушення.
61. Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах.
62. Будова та правила експлуатації портативних цифрових радіостанцій УКХ діапазону.
63. Безпека зв'язку.

7. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-балльною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, стандартизованих тестів, письмових завдань та здавання нормативів передбачених програмою навчання.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

- фронтальне опитування, яке базується на теоретичних питання вивченого матеріалу за минулу тему, при цьому відповідають ті здобувачі, які знають відповідь на дане питання;

- індивідуальне опитування та стандартизовані тести, проводяться в письмовому вигляді, на основі теоретичних та практичних питань;

- здавання нормативів, являється результатом напрацювання фізичних можливостей здобувачів на попередніх практичних заняттях.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової модульної роботи та заліку.

Модульний контроль для очної (денної) форми навчання.

Модуль 1

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Кожному здобувачу на вибір дається один варіант із тридцяти запропонованих, який має 3 письмові питання.

Критерії оцінювання письмових питань:

- правильна розгорнута відповідь на питання – 5 балів;
- при відповіді були допущені незначні помилки, які не впливають на кінцевий результат відповіді – 4 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які не повністю, але в певній мірі дають можливість зрозуміти сутність даного питання – 3 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які відображають нерозуміння механізмів та процесів відповідного питання, але в загальному контексті дана відповідь відображає віддалене розуміння про дане питання – 2 бала;
- при відповіді були допущені грубі помилки, які не дають можливість зрозуміти механізми та процеси даного питання, але деякі елементи здобувач може пояснити – 1 бал;

За правильні та розгорнуті відповіді на всі питання, здобувач отримує 24 бала. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 15 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі очної (денної) форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

- диференційований залік

Модуль 1 (розділ балів)											Індивідуальні завдання	Підсумкова модульна робота	Залік	Сума балів
Поточний котроль та самостійна робота														
T. 1.1.1	T. 1.1.2	T. 1.2.1	T. 1.2.2	T. 1.3.1	T. 1.4.1 .	T.1. 5.1	T. 1.6.1	T. 1.6.2		5	T.T. 1.1.1- 2.2.4	30	100	
2	2	3	3	3	3	3	3	3			10			
T. 1.6.3 .	T. 1.7.1	T. 1.7.2	T. 1.7.3	T. 2.1.1.	T. 2.1.2	T. 2.2.1	T. 2.2.2	T. 2.2.3	T. 2.2.4					
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3					

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 10 балів):

10 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив поставлених завдань;

8-9 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрив зміст поставлених завдань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

5-7 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрутування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

1-4 бали – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту поставлених завдань.

У разі не згоди із результатом підсумкового контролю або порушенням процедури його проведення здобувач має право на їхнє оскарження. Порядок такого оскарження викладений у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Оцінювання самостійної роботи. Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самостійної роботи, виносиється на підсумковий контроль, передбачений

робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання завдань індивідуальної роботи модулі дисципліни здійснюється в діапазоні від 0 до 5 балів.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-балльною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЕКТС)	За 4-балльною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	
50-54	E	задовільно
35-49	FX	
0-34	F	незадовільно

8. Засоби провадження освітньої діяльності

Вивчення дисципліни «Первинна військово-професійна підготовка» передбачає проведення лекційних та практичних занять з використанням мультимедійного обладнання, топографічних карт, учебової зброї та боєприпасів, засобів індивідуального захисту органів дихання та поверхні тіла, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаному класі з використанням стендів, на спеціальному майданчику та тирі.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні документи

1. Типова програма первинної військово-професійної підготовки для здобувачів освіти і працівників закладів вищої освіти МВС, рядового та начальницького складу служби цивільного захисту та поліцейських. МВС, Київ. 2022.

2. Закон України від 19.10.2000 року № 2064 «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

3. Наказ МВС від 29.11.2019 року №999/459/458 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті» (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2020 р. №440/34723).

4. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету з ядерного регулювання України від 17.05.2004 року №87/211 «Про затвердження «Плану реагування на радіаційні аварії» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.06.2004 року №720/9319).

5. Наказ МОЗ України 02.02.2005 року №54 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.05.2005 року № 552/10832), (Із внесенням змін від 29.11.2019 № 999/459/458).

6. Наказ МВС України від 20.11.2015 року №1470 «Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням».

7. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 року №1373 «Про затвердження «Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України».

9. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565.

Базова література

1. Адаменко М. І., Гелета О. В., Квітковський Ю. В., Росоха В. О., Федю І. Б. Безпека зберігання вибухових речовин та боєприпасів : навч. посіб. Харків, НУЦЗУ. 2004. 250 с.

2. Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнатьєв О. М., Толкунов І. О. Основи спеціальної та військової підготовки : навч. посіб. Харків, НУЦЗУ. 2016. 106 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_3#up (дата звернення: 17.08.2022).

3. Вандер К.О., Толкунов І.О., Ромін А.В. Домедична допомога: навчальний посібник з курсу «Медицина надзвичайних ситуацій» К.О. Вандер,

І.О. Толкунов, А.В. Ромін, під. заг. ред. К.О. Вандера. Харків, НУЦЗУ. 2015. 457 с.

4. Вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / Жбанчик А.В., Комісаров О.Г., Тимофеєв В.П., Сиротченков Д.Ю., Кузнецов О.І. – Дніпро: ДДУВС, 2017. – 149 с.

5. Довідник з військової топографії : редакційно-видавничий центр ЗСУ Військовий інститут КНУ ім. Т. Шевченка. Київ. 2016. 119 с.

6. Домедична допомога (алгоритм маніпуляції) : Методичний посібник. В.О. Крилюк та ін. Київ. 2015. 48 с.

7. Євсюков О.П., Тімченко О.В. Психологічне прогнозування надійності діяльності працівників аварійно-рятувальних підрозділів МНС України : монографія. Харків : УЦЗУ, 2007. 288 с.

8. Закора О.В., А.Б. Фещенко, Л.В. Борисова, В.О. Собина та інші. Автоматизовані системи управління та зв'язок: підручник. Харків, НУЦЗУ. 2021. 262 с.

9. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. К. : Педагогічна думка, 2016. 219 с.

10. Ігнатьєв О. М., Фесенко Г. В. Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактора) на радіаційно-небезпечних об'єктах : методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи. Харків, НУЦЗУ. 2012. 18 с.

11. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. Київ : Ніка-Центр, 2006. 580 с.

12. Кризова психологія : навч. посіб. / за ред. О.В. Тімченка. Х. : НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2010. 383 с.

13. Шмаль С. Г. Військова топографія: навч. посіб. Київ : вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. 280 с.

Допоміжна література

1. В.Г. Шолудько, М.Ю. Єсаулов, О.В. Вакуленко, Т.Г. Гурський, М.М. Фомін. Організація військового зв'язку. Навчальний посібник. – К.: ВІТІ, 2017 р. – 282 с.

2. Довідник офіцера сил цивільного захисту : заг. ред. О. В. Ховранюка. Кам'янець-Подільський, ВРВД ВІІ ПДАТУ. 2006. 300 с.

3. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В.Д. Юрченко, В.О. Крилюк, А.А. Гудима та ін. - К.: Середняк Т.К., 2014, - 80 с. ISBN 978-617-7029-72-3

4. Екстремальна психологія : підручник / за ред. О.В. Тімченка. К. : ТОВ «Август трейд», 2007. 502 с.

5. Екстремальна та кризова психологія : термінологічний словник / за ред. О.В. Тімченка. Харків. : ХНАДУ, НУЦЗУ, 2010. 291 с.

6. Приходько І.І., Колесніченко О.С., Тімченко О.В. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. Харків. : НА НГУ, 2016. 571 с.

7. Психологія діяльності в особливих умовах : навч.посіб. / за заг. ред. проф. М.А. Кришталя. Черкаси: видавець Третяков О.М., 2021. 120 с.
8. Психологія праці в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 652 с.
10. Матухно В.В., Толкунов І.О., Попов І.І., Іванець Г.В., та ін. Основи спеціальної та військової підготовки : підручник. Харків, НУЦЗУ, 2021. 275 с.
11. Назаров О. О., Барбашин В. В., Толкунов І. О., Рютін В. В. Основи організації піротехнічних робіт : навч. посіб. Харків, НУЦЗУ. 2011. 333 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_4#up (дата звернення: 17.08.2022).
12. Настанова зі стрілецької справи. «5,45-мм автомати Калашникова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашникова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н)». Київ, МО України. 2013. 76 с.
13. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ, 1997 р.
14. Полякова Н. О. Навчальна туристична топографо-краєзнавча практика : навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності туризм. Київ, КНУ Т. Шевченка. 2017. 33 с.
15. Удянський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. Основи вогневої підготовки : навч. посіб. Харків, НУЦЗУ. 2019. 156 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_2#up (дата звернення: 17.08.2022).
16. Чернявський І. Ю., Єременко В. Г., Петров С. І. Аналітичні засоби радіаційної розвідки і контролю: навч. посіб. Харків, ХІТВ. 2005. 232 с.

Інформаційні ресурси

1. http://gki.com.ua/files/page/Um_znaki_5000-500_St360-413.pdf (дата звернення: 16.08.2022).
2. Умовні знаки на планах і картах. URL: <https://injzashita.com/umovnui-znaki-na-planax-ui-kartax.html> (дата звернення: 16.08.2022).
3. <https://moz.gov.ua/medicina-katastrof> (дата звернення 09.09.2023).

Розробники:

доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки

Дарія ШАРПОВА

доцент кафедри спеціальної та фізичної підготовки

Роман ЧЕРНИШ